

Τι είναι η Επεμβατική Ακτινολογία;

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός

Του ΝΙΚΟΥ ΠΤΩΧΗ

*Επεμβατικός Ακτινολόγος, Επιμελητής Β' στο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών
"Γεώργιος Γεννηματάς"*

Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Τι είναι η Επεμβατική Ακτινολογία;

Η Επεμβατική Ακτινολογία είναι ένας πρωτοποριακός τομέας της ακτινολογίας που χρησιμοποιεί τις απεικονιστικές μεθόδους της ακτινολογίας για να θεραπεύσει χωρίς χειρουργική επέμβαση διάφορες παθήσεις.

Οι επεμβατικές ακτινολογικές τεχνικές μπορούν να αντικαταστήσουν ορισμένες χειρουργικές τεχνικές επιτρέποντας στους ασθενείς να αντιμετωπιστούν με μικρότερο κίνδυνο και να ελαχιστοποιήσουν την παραμονή τους στο νοσοκομείο.

Η Επεμβατική Ακτινολογία έχει αποκτήσει ολοένα και μεγαλύτερη σημασία ως υποειδικότητα της Ακτινολογίας από τα μέσα της δεκαετίας του 1970, συνεισφέροντας σε ορισμένα από τα σημαντικότερα ιατρικά επιτεύγματα.

Ο Νίκος Πτώχης είναι Επεμβατικός Ακτινολόγος, Επιμελητής Β' στο Γενικό Νοσοκομείο Αθηνών "Γεώργιος Γεννηματάς"- Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οι επεμβατικοί ακτινολόγοι εφηύραν την αγγειοπλαστική και την πρώτη ενδοπρόθεση (stent) που τοποθετείται μέσω καθετήρα, η οποία χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά στα κάτω άκρα για τη διάσωση ασθενών με αγγειακή νόσο από τον ακρωτηριασμό ή από άλλες χειρουργικές τεχνικές. Αυτές οι εξελίξεις προπορεύτηκαν των εξαιρετικά προηγμένων θεραπειών που αποτελούν συνήθεις πρακτικές σήμερα.

Τι είναι οι επεμβατικοί ακτινολόγοι;

Οι επεμβατικοί ακτινολόγοι είναι ιατροί εκπαιδευμένοι στην ακτινολογία και ειδικοί στην ερμηνεία ακτινογραφιών, υπερηχογραφήματων και λοιπών ιατρικών εικόνων.

Η εξειδίκευσή τους με τις απεικονιστικές τεχνικές τους επιτρέπει να καθοδηγήσουν μικρούς καθετήρες και οδηγά σύρματα διαμέσου των αιμοφόρων αγγείων ή άλλων οδών στο σώμα για την αντιμετώπιση πολλών νόσων. Αυτοί οι μικροί καθετήρες (σωλήνες) συνήθως έχουν διάμετρο λίγων χιλιοστών.

Στην πραγματικότητα, η επεμβατική ακτινολογία θα μπορούσε να οριστεί ως «χειρουργική διά μέσου οπής μεγέθους κεφαλής πινέζας» λόγω των μικρών οπών που δημιουργούνται στο δέρμα για τη διενέργεια αυτών των τεχνικών. Σε στενή συνεργασία με τον κλινικό γιατρό του ασθενούς ώστε να δοθεί η καλύτερη θεραπεία.

Πώς γίνονται οι επεμβάσεις της επεμβατικής ακτινολογίας;

Οι επεμβατικοί ακτινολόγοι χρησιμοποιούν τις «εικόνες» όπως τις ακτινογραφίες, τα υπερηχογραφήματα, την αξονική ή τη μαγνητική τομογραφία, για να «δουν» μέσα στο σώμα του ασθενούς, να εντοπίσουν με ακρίβεια πού ακριβώς υπάρχει το πρόβλημα και να σχεδιάσουν πώς θα φτάσουν στο σημείο αυτό χωρίς να ανοιχτεί με τομή το σώμα του ασθενούς.

Στη συνέχεια οδηγούν καθετήρες μέσα από το αγγειακό σύστημα ή μέσω άλλων δρόμων από το δέρμα, χωρίς ανοικτή χειρουργική τομή.

Με τον τρόπο αυτό θεραπεύουν ασθένειες ή όγκους κατευθείαν στην περιοχή που πάσχει μέσω μιας πολύ μικρής τομής 1-2 χιλιοστών (όσο η μύτη ενός μολυβιού) και με τη βοήθεια της καθοδήγησης από τις εικόνες του σώματος που παίρνουν κατά

τη διάρκεια της επέμβασης.

Ποια είναι τα πλεονεκτήματα των επεμβάσεων της επεμβατικής ακτινολογίας;

Οι κίνδυνοι από τις επεμβάσεις της επεμβατικής ακτινολογίας είναι πολύ λιγότεροι από την ανοικτή χειρουργική επέμβαση. Οι περισσότερες επεμβάσεις χρειάζονται λίγες ώρες ή το πολύ έως μία ημέρα νοσηλεία στο νοσοκομείο. Συνήθως, δεν χρειάζεται γενική αναισθησία.

Οι κίνδυνοι, ο πόνος, ο χρόνος επιστροφής στις καθημερινές ασχολίες είναι πολύ μειωμένοι. Οι επεμβάσεις αυτές εξοικονομούν χρήματα στο σύστημα υγείας σε σχέση με το χειρουργείο ή άλλες θεραπείες καθώς μειώνουν στο ελάχιστο την νοσηλεία στο νοσοκομείο.

Τελικά τι θεραπεύει η επεμβατική ακτινολογία;

Συνδυάζοντας την εμπειρία στη διαγνωστική ακτινολογία με την προχωρημένη εκπαίδευση σε μη χειρουργικές τεχνικές και χρησιμοποιώντας την καθοδήγηση από τις ακτινολογικές εικόνες του σώματος, οι επεμβατικοί ακτινολόγοι μπορούν να θεραπεύσουν πολλές νοσηρές καταστάσεις μεταφέροντας τη θεραπεία κατευθείαν στην πηγή του προβλήματος, χωρίς να κάνουν χειρουργικές τομές.

Αναφέρουμε μερικές μόνο από τις εφαρμογές της Επεμβατικής Ακτινολογίας σε πολύ συχνές παθήσεις που ταλαιπωρούν την πλειοψηφία των ασθενών.

1) Η αθηρωμάτωση των αρτηριών στα πόδια ή περιφερική αρτηριοπάθεια ιδιαίτερα στους διαβητικούς ασθενείς, που αποφράσσει την κυκλοφορία και συχνά προκαλεί πόνο κατά τη βάδιση, η που σε πιο προχωρημένη μορφή καταλήγει σε έλκος ή γάγγραινα στα πόδια μπορεί να θεραπευθεί με αγγειοπλαστική με μπαλόνι στα στενωμένα- αποφραγμένα αγγεία, που θα αποκαταστήσει την κυκλοφορία του αίματος στους ιστούς που το χρειάζονται. Έτσι αποφεύγονται πάρα πολλοί ακρωτηριασμοί των κάτω άκρων σε ασθενείς με διαβητική αγγειοπάθεια.

2) Το ανεύρυσμα της κοιλιακής αορτής με την καθοδήγηση της ακτινοσκόπησης, αντιμετωπίζεται πλέον ενδαγγειακά με την τοποθέτηση επικαλυμμένων στεντ (ενδομοσχευμάτων) που αποκλείουν από την κυκλοφορία το προβληματικό «φουσκωμένο» τοίχωμα της αορτής και ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο ρήξης και θανάτου από αιμορραγία.

3) Οι στενωμένες αρτηρίες του τραχήλου (καρωτίδες) που μπορεί να προκαλέσουν εγκεφαλικό, μπορούν να διασταλούν και να παραμένουν ανοικτές με την

τοποθέτηση στεντ καρωτίδας.

4) Στη διάσωση της αρτηριοφλεβικής επικοινωνίας (fistula) ή των μοσχευμάτων αιμοκάθαρσης των νεφροπαθών ασθενών, με τη χρήση της αγγειοπλαστικής (διάνοιξη με μπαλόνι) ή με τη θρομβόλυση (έγχυση ουσιών που διαλύουν το θρόμβο), μπορεί να παραταθεί ο χρόνος διάρκειας της τεχνητής οδού αιμοκάθαρσης.

5) Οι επώδυνες και ελαττωματικές φλέβες των ποδιών (φλεβικοί κιρσοί) θεραπεύονται με καυτηριασμό με Laser και «σφράγισμα» της μείζονος σαφηνούς φλέβας του ποδιού, που βελτιώνει την κυκλοφορία και συρρικνώνει τις φουσκωμένες φλέβες στο μηρό και στη γάμπα, μια τεχνική που ονομάζεται καυτηριασμός κιρσών (vein ablation)

6) Στον εμβολισμό των ινομυωμάτων της μήτρας, ένα λεπτό σωληνάκι (μικροκαθετήρας), μεταφέρει μικροσκοπικά σφαιρίδια στην αρτηρία που τρέφει αυτούς τους καλοήθεις όγκους και διακόπτεται η αιμάτωσή τους, με αποτέλεσμα τα ινομύωματα να συρρικνώνονται και τα συμπτώματα να υποχωρούν.

7) Καρκινικοί όγκοι ήπατος μπορούν να αντιμετωπιστούν με χημειοεμβολισμό, μια θεραπεία όπου υψηλές δόσεις χημειοθεραπευτικών φαρμάκων μεταφέρονται κατευθείαν στον όγκο με ταυτόχρονο αποκλεισμό της ροής του αίματος προς αυτόν, ή με θερμοκαυτηριασμό με ραδιοσυχνότητες ή μικροκύματα που θερμαίνει και καταστρέφει τον όγκο.

8) Η κιρσοκήλη, κατά την οποία διατεταμένες φλέβες στο όσχεο του άνδρα, προκαλούν πόνο ή στειρότητα, μπορεί να θεραπευθεί με αποκλεισμό της προβληματικής φλέβας με μικροσκοπικά σπειράματα (coils) σε μια τεχνική που ονομάζεται εμβολισμός κιρσοκήλης. Με τον ίδιο τρόπο αντιμετωπίζονται οι διατεταμένες φλέβες γύρω από τη μήτρα και τις ωοθήκες της γυναίκας, που προκαλούν πόνο κατά την εκδήλωση (για πολλούς άγνωστο αλλά πολύ συνηθισμένο στις γυναίκες με χρόνια πυελικό πόνο) του συνδρόμου πυελικής συμφόρησης.

9) Στην παροχέτευση χοληφόρων, τα στενωμένα ή αποφραγμένα χοληφόρα (τα λεπτά σωληνάκια που μεταφέρουν τη χολή από το ήπαρ στο έντερο) διανοίγονται με την τοποθέτηση μεταλλικών ενδοπροθέσεων (στεντ), αποκαθιστώντας την κυκλοφορία της χολής και την ομαλή λειτουργία του ήπατος.

10) Σε Ασθενείς με Οξύ Αγγειακό Εγκεφαλικό επεισόδιο που εισέρχονται στο Νοσοκομείο σε σύντομο χρονικό διάστημα από την έναρξη των συμπτωμάτων, Ο επεμβατικός ακτινολόγος έχει την δυνατότητα να μπει στις αρτηρίες του

εγκεφάλου και να τραβήξει τον θρόμβο που προκάλεσε το ισχαιμικού τύπου εγκεφαλικό.

Το Νοσοκομείο “Γ.Γεννηματάς” στην Αθήνα διαθέτει μιά απο τις λίγες στην Ελλάδα οργανωμένες ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΠΕΜΒΑΤΙΚΗΣ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΑΣ που διενεργούν ολόκληρη την γκάμα των επεμβατικών πράξεων που αναφέρθηκαν πιο πάνω.

Για περισσότερες πληροφορίες στη θεραπεία νόσων που αντιμετωπίζονται με τις μεθόδους της επεμβατικής ακτινολογίας υπάρχουν οι παρακάτω ιστοσελίδες:

www.cirse.org/ (Cardiovascular and Interventional Radiological Society of Europe- Εταιρεία Επεμβατικής Ακτινολογίας της Ευρώπης)

www.sirweb.org/ (Society of Interventional Radiology- Εταιρεία Επεμβατικής Ακτινολογίας της Βορείου Αμερικής)

<http://www.epemvatiki.gr/new/index.php/en/www.epemvatiki.gr/> (Ελληνική Εταιρεία Αγγειοακτινολογίας, Επεμβατικής Ακτινολογίας και Νευροακτινολογίας)

Πηγή: naftemporiki.gr